

לשוננו לעם

עורך: חיים א' כהן

מתוך

כרך נא-נב, תש"ס-תשס"א

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

נורית רייך

עוד לעניין "פרישה"

לדבריו של פרופ' משה בר-אשר במאמרו "פירוש ההגדה 'אפיקומן' לרשב"ץ", על **פרישה** במשמע 'פירוש' (לשוננו לעם נא-נב [תש"ס-תשס"א] ב, עמ' 59, ועמ' 61 הערה 18), אני מבקשת להעיר שתיים:

א. **פרישה** במשמע הזה כבר היא נזכרת בדברי התוספות לסנהדרין יח ע"א, ד"ה "כהן גדול": "כך מצאתי בפרישת הר"ר טריווי"ש בשמו", וראה י' אבינרי, גנזים מגולים, תל-אביב תשכ"ח, עמ' 287(ב)-288(א), הערך "פְּרִישָׁה", א, ושם מובאות נוספות ובירור קצר.

ב. המובאה "דע לך כי הפרישות בארץ הזאת הם פרישות תלמידים שלא שמשו כל צרכן... (שו"ת הרא"ש, כז)" שובצה במילונו של בן-יהודה בערך **פְּרִישוֹת**, שעניינו פרישה מן התאוות (ראה עמ' 5181א). שיבוץ זה מקורו בטעות בהבנת מילת **פרישות** שבדברי הרא"ש הללו שאינה אלא **פְּרִישוֹת** – לשון רבים מן **פרישה** במשמע 'פירוש'. לא דק הכותב כהוגן במה שהיה לפניו: "הפרישות הם פרישות תלמידים" – כלומר, כינוי הגוף **הם** (=הן) ולא "היא"!), היוצא ללמד על שם עצם בלשון רבים, ואף נעלם מעיני המשך דברי הרא"ש שם, שבהם גם צורת היחיד (נסמך) **פרישת**: "ותלמידים פירשום לפני הרב רבי פרץ ושאר גדולים ז"ל ואין לסמוך עליהם, כי יש בידי פרישת רבינו שמשון ז"ל ולא כתב כן" (שאלות ותשובות לרבינו אשר בן-יהואל, מהדורת י"ש יודלוב, ירושלים תשנ"ד, עמ' קה, כלל עשרים, סימן כז).